

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Hva innebærer forslag til ny folkehelselov for lokalt skadeforebyggende arbeid?

Arne Marius Fosse

Drammen, 11. oktober 2010

Disposisjon

- Ulykker i Norge – strategien

Samhandlingsreformen – en mulighet?

Arbeidet med ny folkehelselov - nytt verktøy

Ulykker i Norge – nasjonal strategi for forebygging av ulykker som medfører personskade 2009-2014

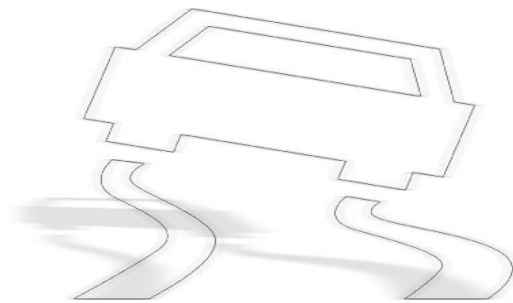
Årlig antall legebehandlede

Registrert

- Trafikk 11 649
- Arbeid 26 58

Beregnet

- Trafikk 40 00
- Arbeid 70 000

Mål

Frem mot 2014 vil regjeringen arbeide for å:

- tallfeste nasjonale mål for reduksjon av ulykker som medfører personskader, totalt og for aktuelle sektorer
- forbedre den tverrsektorielle skade- og ulykkesforebyggende innsatsen

Delmål 1

- **Sikre oppdatert kunnskap om ulykker som medfører personskader i Norge, herunder forekomst, årsaksforhold og effektive forebyggende tiltak**
- Fram mot 2014 vil det arbeides for å utvikle et nasjonalt system, herunder en helhetlig ansvars- og samarbeidsstruktur, som sikrer solid og oppdatert kunnskap om ulike typer ulykker som medfører personskader.

Tiltak

- Harmonisere og forbedre ulykkesregistreringen i ulike sektorer
- Sikre god tilgjengelighet på skadestatistikk fra NPR
- Vurdere å styrke forskning på skader og ulykker innenfor rammen av Norges forskningsråd, blant annet ved fornying av aktuelle programmer
- Utgi en jevnlig rapport om ulykkes- og skadebildet i Norge, for eksempel hvert andre år
- Videreutvikle den sentrale faglige støtten til lokal skaderegistrering og kunnskapsutvikling i kommuner og fylkeskommuner.

Delmål 2

- **Videreutvikle og styrke det lokale og regionale skade- og ulykkesforebyggende arbeidet**
- Fram mot 2014 skal det lokale og regionale skadeforebyggende arbeidet styrkes gjennom at det legges til rette for at kommuner og regioner arbeider systematisk, målrettet og helhetlig med skade- og ulykkesforebygging på tvers av fag og sektorer.

St.meld. nr. 47

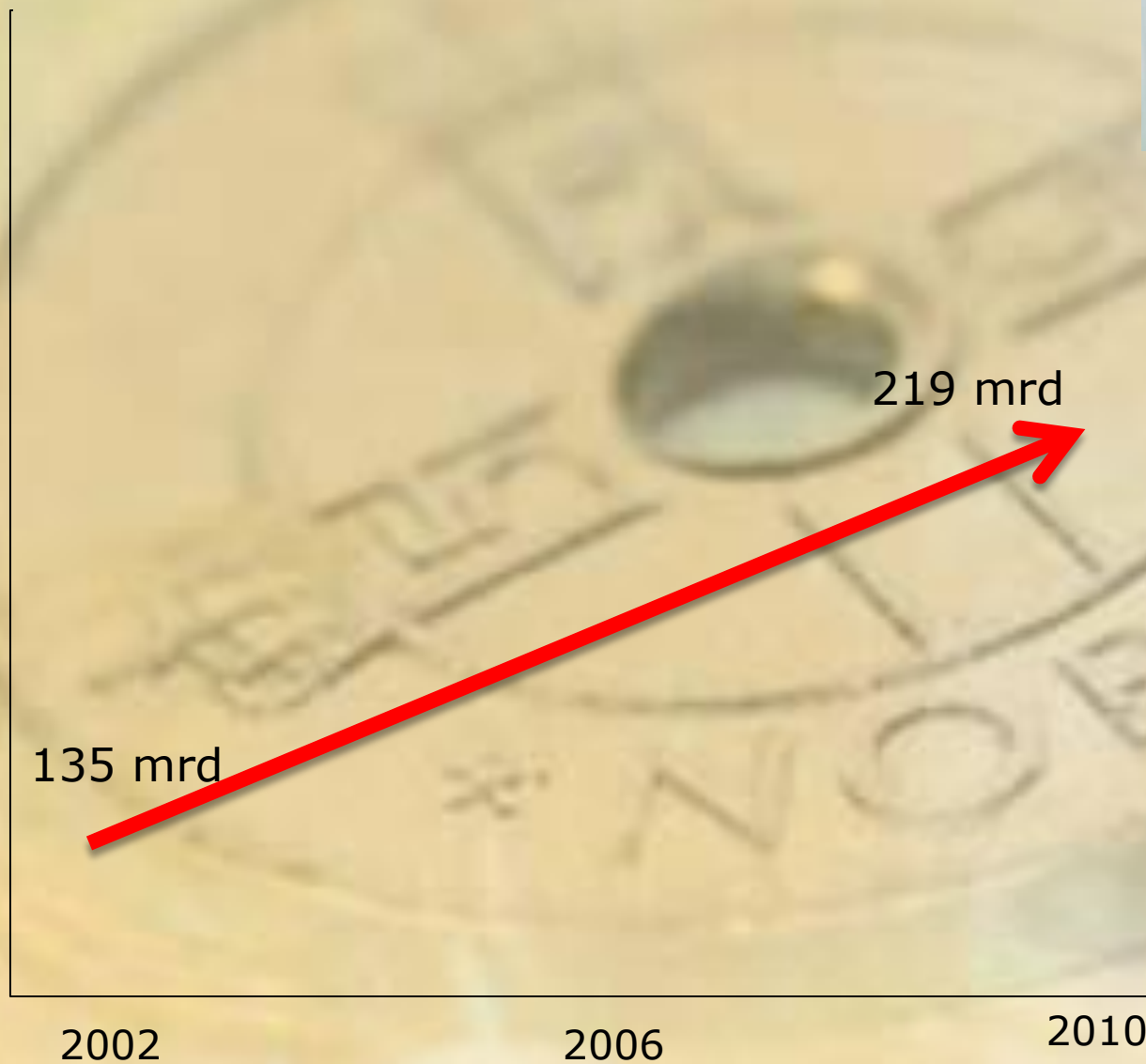
(2008–2009)

Samhandlingsreformen

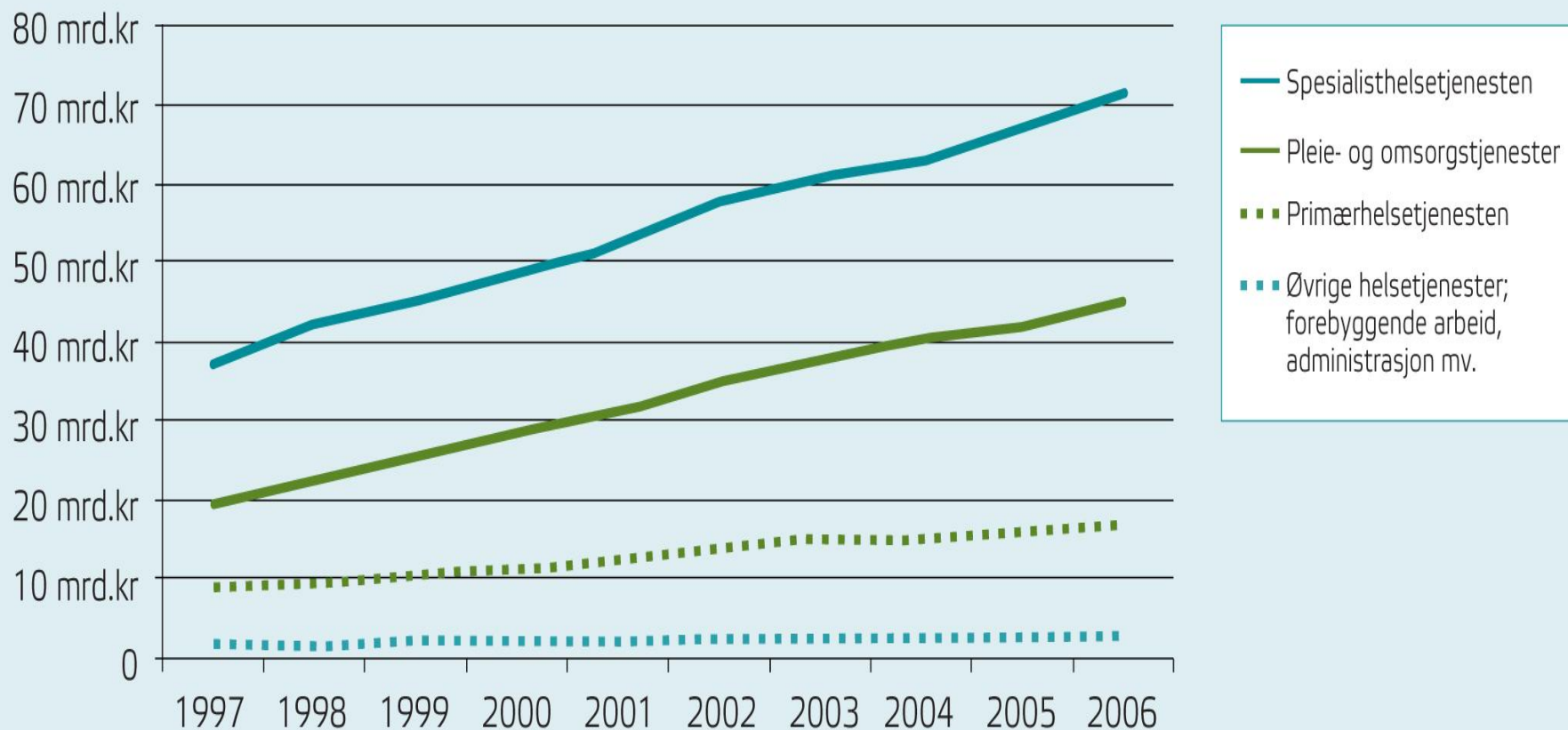
Rett behandling – på rett sted – til rett tid

Mer helse for hver krone?

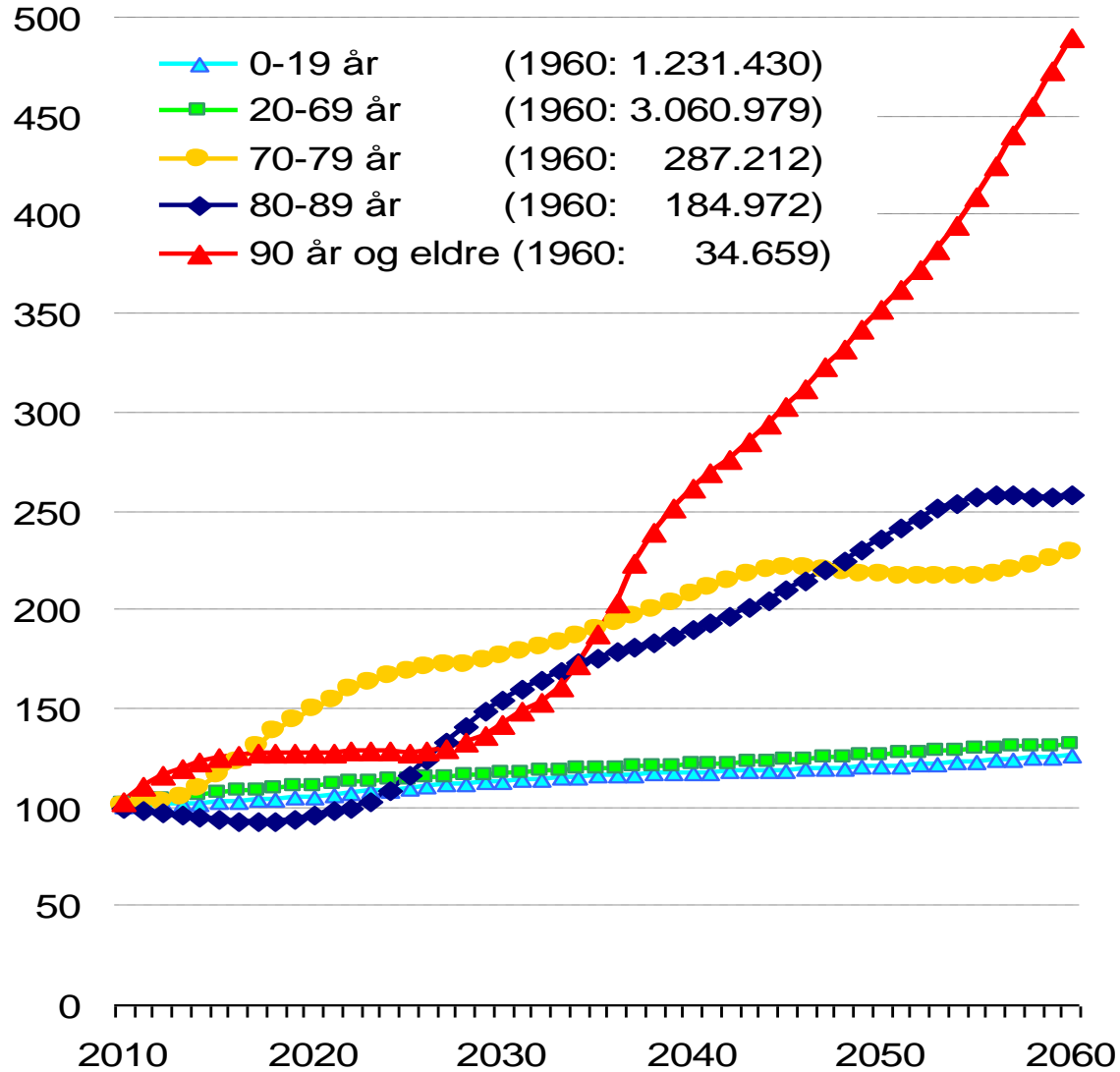

Mer helse for hver krone?

Forventet befolkningsutvikling

Indekser 2009 = 100

Kilde: SSB (MMMM-alternativet)

Samhandlingsreformens mål

1. Økt livskvalitet og redusert press på helsevesenet;
Satsing på helsefremmende og forebyggende arbeid
2. Dempe veksten i bruk av sykehustjenester;
Legge til rette for at en større del av tjenestene blir levert i kommunene – forutsatt like god kvalitet samt kostnadseffektivitet
3. Gjøre tjenestene mer helhetlige og koordinerte for brukerne;
Lovpålagte samarbeidsavtaler og avtalte behandlingsforløp

En ny kommunerolle

- Kommunen får en sterkere rolle i den samlede helse- og omsorgstjenesten
- Helse er bedre forankret i overordnede strategier og planer
- Systematisk arbeid med helsefremmende og forebyggende tiltak i og utenfor helsetjenesten
- Tverrfaglige tjenester med tilbud før - i stedet for - og etter innleggelse i sykehus, for eksempel i lokalmedisinske sentra
- Virkemidler
 - Lover/forskrifter
 - Økonomiske virkemidler
 - Personell/kompetanse
 - IKT-verktøy, mv

Stortingets føringer Innst. 212 S

- *“Komiteen vil peke på at kommunene gjennom lovverket må gis et tydelig ansvar som gjenspeiler folkehelseperspektivet, forebygging og tidlig intervensjon. Det blir da kommunestyrets ansvar å bygge opp et apparat både administrativt og faglig tilpasset de lokale utfordringer. I en slik plan vil alle sektorenes helseansvar bli synliggjort sammen med samarbeid og arbeidsdeling som trengs i forhold til andre kommuner, helseforetak og frivillige organisasjoner.”*

Oppfølging av reformen

- Forslag til ny folkehelselov og helse- og omsorgslov på høring i oktober.
- Høring i forbindelse med arbeidet med nasjonal helse- og omsorgsplan på høring i høst.
- Fremleggelse av dokumenter for Stortinget vår våren 2011
- **Iverksetting 1/1-2012**

Bakgrunn for ny folkehelselov

- Klar tilbakemelding i høringen av gjeldende lov om fylkeskommuners oppgaver i folkehelsearbeidet loven må omfatte både fylkeskommuner og kommuner samt statlige myndigheter behov for å tydeliggjøre kommunenes ansvar for folkehelse

Oppfølging av stortingsmeldinger

St.meld. nr. 47 (2008-2009)
samhandlingsreformen

St.meld. nr. 20 (2006-2007) om sosiale
helseforskjeller

St.meld. nr. 16 (2002-2003) om
folkehelsepolitikken

Svakheter ved dagens regelverk

- Bestemmelsene er uklare og vanskelig for kommunene å forholde seg til
- Ansvar for folkehelsearbeidet er plassert i helsetjenesten (sektorperspektiv), mens virkemidlene ligger i mange ulike sektorer
- Loven tilrettelegger ikke for politisk forankring av folkehelsearbeidet
- Svak forpliktelse for statlige og regionale helsemyndigheter

Formålet med loven

- Bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og utjevner sosiale helseforskjeller
- Skal sikre
 - bedre prioritering av folkehelsearbeidet
 - mer systematisk og langsiktig arbeid
 - bedre samordning

Hovedelementer i arbeidet med loven

- Ansvar legges til kommunen som sådan – (kommuneperspektiv)
- Politisk forankring av mål og strategier for folkehelsearbeidet. Folkehelsepolitikken forankres i planprosessene etter plan- og bygningsloven
- Kommunens ansvar til å ha oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer blir konkretisert
- Statlige og regionale myndigheter legger til rette for nøkkeldata/styringsdata for kommunen
- Kommunene må handle i forhold til de lokale utfordringene og skal benytte de virkemidler den har

Mål og strategier

- Drøfting av helseutfordringene inn i kommunal og regional planstrategi
- Kommunen fastsetter overordnede mål og strategier for folkehelsearbeidet som er egnet til å møte utfordringene
- Mål og strategier inngår i arbeidet med kommuneplaner

Folkehelsetiltak

Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte helseutfordringene:

Innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt (helse i alt vi gjør/Health in All Policies)

Egne folkehelsetiltak

Tiltak for å støtte opp om loven

- Egen implementeringsplan for ny folkehelselov
- Kommunenes frie inntekter ble styrket i 2010, inkl. 230 mill. kroner til forebygging
- Gjøre nøkkeldata tilgjengelig og bistå i analyse
- Veiledere og veiledning
 - Samarbeid med Miljøverndepartementet
 - Bygge på og videreføre erfaringer og gode arbeidsmetoder fra Helse i plan-prosjektet
- Kompetansehevende tiltak
 - SAMPLAN et godt etablert tilbud
- Arenaer for kunnskaps- og erfaringsutveksling – nasjonalt, regionalt og lokalt

Hva innebærer ny lov for lokalt skadeforebyggende arbeid?

- Ulykkesforebygging klart et lokalt ansvar
- Bedre forankring og bedre integrering i planer og sektorer
- Kommunene må bruke alle sine virkemidler
- Større forpliktelse til systematisk innsats
- Sentrale helsemyndigheter gjør kunnskap tilgjengelig for kommunene
- Krav til at sentrale helsemyndigheter og fylkeskommunen skal understøtte kommunene

